

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 92358809-152.99/16718/9298
Konu : Stajyer Avukatların Arabuluculuk
Yapıp Yapamayacağı

20/03/2020

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30/12/2019 tarih ve 41870694-659-E.29806 sayılı yazınız.

Arabuluculuk sınavında başarılı olan ve halihazırda bir yıllık stajları devam eden avukat stajyerlerinin arabulucular siciline yazılıp yazılamayacağı ve arabuluculuk görevi yapip yapamayacağı hususunda tereddüt hasıl olduğundan bahisle görüş talep ettiğiniz ilgi yazınız ve konu incelendi.

Avukat ve avukatlık mesleği yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil ederek, hukuki sorunların ve anlaşmazlıkların adalete ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesi, hukuk kurallarının tam olarak uygulanması, bireylerin hak ve özgürlüklerinin korunması ve hukuk devletinin işlerliğinin sağlanması bağlamında, yaşamsal bir önem ve değere sahiptir. Yargının kurucu unsurlarından olan ve bağımsız savunmayı serbestçe temsil eden avukatlığın amacı, bilgi ve deneyimlerini öncelikle adalet hizmetine vererek, adalete ve hakkaniyete uygun çözümler için hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasında yargı organlarıyla yetkili kurul ve kurumlara yardımda bulunmaktır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 16 ncı maddesi delaletiyle aynı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca avukatlık stajı yapabilmek için avukatlığa engel halin bulunmaması gerekmektedir.

Anılan Kanunun 3 üncü maddesinde, avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için bu Kanuna göre avukatlığa engel bir hali olmamak gerektiği düzenlenmiştir.

Yine aynı Kanunun 5 inci maddesinde, avukatlık mesleği ile birleşemeyen bir işle uğraşmak avukatlığa kabulde engel hallerden biri olarak sayılmıştır.

Anılan Kanunun "*Avukatlıkla birleşemeyen işler*" başlıklı 11 inci maddesinde, aylık ücret gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görev, sigorta prodüktörlüğü, tacirlik ve esnaflık veya mesleğin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan her türlü işin avukatlıkla birleşmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun "*Avukatlıkla birleşebilen işler*" başlıklı 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; hakemlik, tasfiye memurluğu, yargı mercilerinin veya adli bir dairenin verdiği herhangi bir görev veya hizmetin avukatlıkla birleşebilen işler kapsamında olduğu kabul edilmiştir.

Yine Aynı Kanunun 15 inci maddesinde; "*Avukatlık stajı bir yıldır. Stajın bu kısmında yer alan hükümler uyarınca ilk altı ayı mahkemelerde ve kalan altı ayı da (...) bir avukat yanında yapılır.*"

Stajın hangi mahkeme ve adalet dairelerinde, ne surette yapılacağı yönetmelikte gösterilir." hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Kanunun "Stajın yapılması ve stajyerin ödevleri" başlıklı 23. maddesinde; "Staj kesintisiz olarak yapılır. Stajyerin haklı nedenlere dayanarak devam etmediği günler, engelin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurduğu takdirde, mahkeme stajı sırasında Adalet Komisyonu, avukat yanındaki staj sırasında ise baro yönetim kurulu kararı ile tamamlattırılır. Stajın yapıldığı yere göre adalet komisyonu başkanı ve baro başkanı, haklı bir engelin bulunması halinde yanında staj yaptığı avukatın da görüşünü alarak stajyere otuz günü aşmamak üzere izin verebilir.

Stajyer, avukatla birlikte duruşmalara girmek, avukatın mahkemeler ve idari makamlardaki işlerini yapmak, dava dosyaları ve yazışmaları düzenlemek, baroca düzenlenen eğitim çalışmalarına katılmak, baro yönetim kurulunca verilen ve yönetmelikte gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmekle yükümlüdür. Stajyerler, meslek kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymak zorundadırlar." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun "Tanımlar" başlıklı 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; arabulucunun, arabuluculuk faaliyetini yürüten ve Bakanlıkça düzenlenen arabulucular siciline kaydedilmiş bulunan gerçek kişiyi ifade ettiği düzenlenmiştir.

Aynı fıkranın (b) bendinde, arabuluculuğun; sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, tarafların çözüm üretmediklerinin ortaya çıkması hâlinde çözüm önerisi de getirebilen, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemini ifade ettiği belirtilmiştir.

Anılan Kanunun 6 ncı maddesinde, sicile kayıtlı olan arabulucuların, arabulucu unvanını ve bu unvanın sağladığı yetkileri kullanma hakkına sahip olduğu ve arabuluculuk faaliyeti sırasında bu unvanını belirtmek zorunda oldukları düzenlenmiştir.

Anılan Kanunun "Ücret ve masrafların istenmesi" başlıklı 7 nci maddesinde;

"1)Arabulucu yapmış olduğu faaliyet karşılığı ücret ve masrafları isteme hakkına sahiptir. Arabulucu, ücret ve masraflar için avans da talep edebilir.

2) Aksi kararlaştırılmadıkça arabulucunun ücreti, faaliyetin sona erdiği tarihte yürürlükte bulunan Arabulucu Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenir ve ücret ile masraf taraflarca eşit olarak karşılanır.

3) Arabulucu, arabuluculuk sürecine ilişkin olarak belirli kişiler için aracılık yapma veya belirli kişileri tavsiye etmenin karşılığı olarak ücret alamaz. Bu yasağa aykırı işlemler batıldır." hükmü yer almaktadır.

Yine anılan Kanunda, 02/06/2018 tarih ve 30439 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliğinde ve Türkiye Arabulucular Etik Kurallarında arabulucuların hangi usul ve esaslara göre görevlerini yerine getirecekleri düzenlenmiştir.

Aynı şekilde, anılan Kanunun 19 uncu maddesinde; Bakanlığımız Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Arabuluculuk Daire Başkanlığının, özel hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk yapma yetkisini kazanmış kişilerin arabulucular sicilini tutacağı, bu sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgilerin, Daire Başkanlığı tarafından elektronik ortamda da duyurulacağı, arabulucular sicilinin tutulmasına ilişkin usul ve esasların Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Yine aynı Kanunun "*Arabulucular siciline kayıt şartları*" başlıklı 20 nci maddesinde;

"(1) Sicile kayıt, ilgilinin Daire Başkanlığına yazılı olarak başvurması üzerine yapılır.

(2) Arabulucular siciline kaydedilebilmek için;

a) Türk vatandaşı olmak,

b) Mesleğinde en az beş yıllık kıdeme sahip hukuk fakültesi mezunu olmak,

c) Tam ehliyetli olmak,

ç) (Değişik: 12/10/2017-7036/25 md.) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak,

d) (Ek: 5/6/2017-KHK-691/9 md.; Aynen kabul: 31/1/2018-7069/9 md.) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak,

e) Arabuluculuk eğitimini tamamlamak ve Bakanlıkça yapılan yazılı sınavda başarılı olmak gerekir.

(3) Arabulucu, sicile kayıt tarihinden itibaren faaliyetine başlayabilir.

(4) (Ek: 12/10/2017-7036/25 md.) Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabulucuları, görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeler ve listeleri ilgili komisyon başkanlıklarına gönderir. Bir arabulucu, en fazla üç komisyon listesine kaydolabilir." hükmüne yer verilmiştir.

Bu itibarla, yukarıda anılan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; arabulucunun, arabuluculuk faaliyetini yürüten ve Bakanlıkça düzenlenen arabulucular siciline kaydedilmiş bulunan gerçek kişiyi ifade ettiği ve arabulucular siciline kaydedilebilmek için anılan Kanun ve Yönetmelikte düzenlenen şartların ve özellikle mesleğinde en az beş yıllık kıdeme sahip hukuk fakültesi mezunu olma koşulunun sağlanması gerektiği, diğer taraftan Avukatlık Kanununun 23 üncü maddesinde avukatlık stajının kesintisiz olarak yapılacağının hükme bağlandığı nazara alındığında stajyer avukatların, anılan düzenlemelere aykırı olmamak şartıyla arabulucular siciline kaydedilip görev almalarının mümkün olduğu değerlendirilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

 e-imzalıdır

Hakan ÖZTATAR

Hâkim

Bakan a.

Genel Müdür

*Bu belge, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır. Ayrıca fiziki ortamda gönderilecektir.

Milli Müdafaa Cad. No: 22 ANKARA Ayrıntılı bilgi için irtibat : Avukatlık Bürosu Telefon: 0 312 414 81 75 Faks: 0 312 219 44 28 e-posta: higm@adalet.gov.tr Elektronik ağ: www.higm.adalet.gov.tr

